

Τοπικές διηθήσεις σε στεροειδή: δεν είναι καθόλου αθώες! (συστ ανασκόπηση)

Με σκοπό να συγκεντρωθούν δεδομένα σχετικά με την δράση των τοπικά χορηγούμενων γλυκοκορτικοειδών στον ιστό και στα κύτταρα του τένοντα, έγινε μια συστηματική ανασκόπηση (σύμφωνα με οδηγίες PRISMA και Cochrane) σε 50 τελικά άρθρα (13 σχετικά με ανθρώπους και 36 με πειραματόζωα)

- Ιστολογικά παρατηρήθηκε απώλεια οργάνωσης κολλαγόνου (6 μελέτες) και αύξηση νέκρωση κολλαγόνου (3 μελέτες)
- Ο πολλαπλασιασμός (8 μελέτες) και η βιωσιμότητα (9 μελέτες) των ινοβλαστών μειώθηκε (17 μελέτες)
- Η σύνθεση του κολλαγόνου μειώθηκε
- Αύξηση διήθησης φλεγμονωδών κυττάρων (4 μελέτες)
- Αυξημένη κυτταρική τοξικότητα (3 μελέτες)
- Σχετικά με τις μηχανικές ιδιότητες του τένοντα, 6 μελέτες έδειξαν μείωση, 3 αύξηση και 9, χωρίς αλλαγές. Μετα-ανάλυση σχετικά με μηχανικού τύπου δεδομένα έδειξε σημαντική αποδιοργάνωση των μηχανικού τύπου ιδιοτήτων του τένοντα (συνολική δράση: -0.67 (95% CI = 0.01 to -1.33) (δεδομένα από 9 μελέτες)

Συμπερασματικά, η τοπική χορήγηση γλυκοκορτικοειδών έχει **σημαντική αρνητική δάση στα κύτταρα του τένοντα** (in vitro, βιωσιμότητα κυττάρου, πολλαπλασιασμός, σύνθεση κολλαγόνου) σε συνδυασμό με αποδιοργάνωση του κολλαγόνου και μείωση των μηχανικών ιδιοτήτων. Υπάρχουν πλέον δεδομένα σύμφωνα με τα οποία υπάρχει **σημαντικά μακροχρόνια βλάβη του ιστού αλλά και των κυττάρων** του τένοντα

The risks and benefits of glucocorticoid treatment for tendinopathy: A systematic review of the effects of local glucocorticoid on tendon. Dean BJ, Lostis E, Oakley T, Rombach I, Morrey ME, Carr AJ. Semin Arthritis Rheum. 2013 Sep 26. pii: S0049-0172(13)00173-X. doi: 10.1016/j.semarthrit.2013.08.006. [Epub ahead of print]